

Gantio sarva

Reinhard Keiser

Markus-passio

Keskiviikkona 1.4.2026 klo 18

Someron kirkko, Kirkkotie 16

*Turun konservatorion kuoro,
orkesteri ja solistit*

Johtaa Maiju Laurila, urut

Saksalainen säveltäjä, kapellimestari ja urkuri Reinhard Keiser (1647–1739) sai musiikkikasvatuksensa Leipzigin Tuomaskoulussa oletettavasti kanttori ja säveltäjä J. Schelleltä. Parhaiten Keiser tunnetaan oopperoistaan, mutta hän sävelsi myös suuren määrän maallisia kantaatteja sekä kirkkomusiikkia, johon hän toi aikansa näyttämömusiikin piirteitä.

Nyt kuultava Markus-passio (n. 1717) on reilun tunnin kestävä suuri sävelteos, joka kuljettaa kuulijansa pääsiäisen tapahtumiin. Teksti pohjautuu teoksen nimen mukaisesti Markuksen evankeliumiin. Passio kuului J.S.Bachin kuoro-ohjelmistoon ja ilmeistä on, että Keiserin Markus-passiolla on ollut merkittävä vaikutus Bachin omiin, huomattavasti laajempiin, mutta samaa muotorakennetta noudattaviin passiosävellyksiin.

Ensimmäinen osa

1. Kuoro
2. Resitatiivi evankelista, Pietari, Jeesus
3. Aaria sopraano
4. Resitatiivi evankelista, Jeesus
5. Koraali
- 6a. Resitatiivi evankelista, Jeesus
- 6b. Resitatiivi evankelista, Juudas
7. Aaria tenori
- 8a. Resitatiivi evankelista, Jeesus
- 8b. Resitatiivi evankelista
- 8c. Kuoro
- 8d. Resitatiivi evankelista, ylipappi, Pietari
- 8e. Kuoro
- 8f. Resitatiivi evankelista, palvelustyttö, Pietari
- 8g. Kuoro
- 8h. Resitatiivi evankelista, Pietari
9. Aaria tenori
10. Sinfonia
11. Resitatiivi evankelista, Pilatus, Jeesus
12. Aaria altto

13a. Resitatiivi evankelista, Pilatus

13b. Kuoro

13c. Resitatiivi evankelista

13d. Kuoro

14. Koraali

Toinen osa

15. Sinfonia

16a. Resitatiivi evankelista

16b. Kuoro

16c. Resitatiivi evankelista

17. Aaria basso

18. Resitatiivi evankelista

19. Aaria sopraano

20. Resitatiivi evankelista

21. Aaria baritoni

22a. Resitatiivi evankelista

22b. Kuoro

22c. Resitatiivi evankelista

22d. Kuoro

22e. Resitatiivi evankelista

22f. Arioso Jeesus

22g. Resitatiivi evankelista

22h. Kuoro

22i. Resitatiivi evankelista, sotilas

23. Koraali

24a. Aaria sopraano

24b. Aaria tenori

25. Sinfonia

26. Resitatiivi evankelista, sadanpäällikkö

27. Aaria altto

28. Resitatiivi evankelista

29a. Koraali

29b. Kuoro

29c. Koraali

29d. Kuoro

ORKESTERI

I-viulu	Olena Salmenkivi	II-alttoviulu	Emma Kostander
II-viulu	Diana Varavina	Sello	Ada Junnila
III-viulu/		Oboe	Kaisa Ansamäki
I-alttoviulu	Laura Järvinen	Urut	Maiju Laurila

KUORO

Sopraano: Tytti Hartikainen, Heidi Hietarinta, Silja Keltto, Melissa Korhonen, Sofia Liljeström, Inkeri Lintervo, Iris Lounasmaa, Emma Pitkäsalo, Fanni Ravantti, Tiina Sara-Haarikko, Kerttu Seppälä, Roosa-Amanda Veijonen, Maria Wallin

Altto: Karoliina Aaltonen, Kuura Klaavu, Liisa Kouvonen, Seija Lehkonen, Rosmariini Mach, Tea Palmu, Vera Suomi

Tenori: Peter Eriksson, Markku Ikonen, Marian Kubanda, Leevi Pauniahho, Sakari Pulkkinen, Joakim Vilja

Basso: Henrik Heinonen, Olli Liljeström, Frans Mettälä, Heikki Nummelin, Andreas Näsman, Lauri Pyrhönen, Joonas Rantala, Jarno Tuominen

Teosta ovat harjoituttaneet Maiju Laurila, Hanne Lund ja Jouni Kuorikoski.

Solistit

Evangelista:

Nro 2 – Sakari Pulkkinen

Nro 4 – Sakari Pulkkinen

Nro 6a – Sofia Liljeström

Nro 6b – Heidi Hietarinta

Nro 8a – Kuura Klaavu

Nro 8b – Inkeri Lintervo

Nro 8d – Rosmariini Mach

Nro 8f – Kerttu Seppälä

Nro 8h – Lauri Pyrhönen

Nro 11 – Melissa Korhonen

Nro 13a – Sakari Pulkkinen

Nro 13c – Sakari Pulkkinen

Nro 16a – Fanni Ravantti

Nro 16c – Melissa Korhonen

Nro 18 – Maria Wallin

Nro 20 – Iris Lounasmaa

Nro 22a – Leevi Pauniahho

Nro 22c – Leevi Pauniahho

Nro 22e – Joakim Vilja

Nro 22g – Joakim Vilja

Nro 22i – Joakim Vilja

Nro 26 – tahdit 1-23 Peter Eriksson

tahdit 24-41 Tytti Hartikainen

Nro 28 – Sakari Pulkkinen

Jesus (Jeesus) – Jarno Tuominen

Petrus (Pietari) nro 2, 8f, 8h – Frans Mettälä

Judas (Juudas) nro 6b – Heikki Nummelin

Hoherpriester (Ylipappi) nro 8d – Andreas Näsman

Magd (Palvelustyttö) nro 8f – Iris Lounasmaa

Pilatus nro 11, 13a, 13c – Olli Liljeström

Kriegsknecht (Sotilas) nro 22i – Henrik Heinonen

Hauptmann (Sadanpäällikkö) nro 26 –
Seija Lehkonen

Aaria nro 3: Will ich die Angst betreten

Sopraano – Emma Pitkäsalo

Aaria nro 7: Wenn nun der Leib

Tenori – Leevi Pauniahho

Aaria nro 9: Wein, ach wein jetzt um die Wette

Tenori – Peter Eriksson

Aaria nro 12: Klaget nur, ihr Kläger hier

Altto – Rosmariini Mach

Aaria nro 17: O süßes Kreuz, o Baum des Lebens

Basso – Joonas Rantala

Aaria nro 19: O Golgatha!

Sopraano – Maria Wallin

Aaria nro 21: Was seh' ich hier

Baritoni – Lauri Pyrhönen

Koraali nro 23: Wenn ich einmal soll scheiden

Altto – Liisa Kouvonen

Aaria nro 24a: Seht, Menschenkinder

Sopraano – Iris Lounasmaa

Aaria nro 24b: Der Fürst der Welt erleicht

Tenori – Joakim Vilja

Aaria nro 27: Dein Jesus hat das Haupt geneiget

Altto – Karoliina Aaltonen

Passion nach dem Evangelisten Marcus

1. Sonata e Coro Jes. 53:5

Jesus Christus ist um unser Missetat
willen verwundet
und um unser Sünde willen zerschlagen;
die Strafe liegt auf ihm,
auf daß wir Friede hätten,
und durch seine Wunden sind wir geheilet.

2. Recitativo

Evangelist: Und da sie den Lobgesang gesprochen hatten, gingen sie hinaus an den Ölberg, und Jesus sprach zu ihnen:

Jesus: Ihr werdet euch in dieser Nacht alle an mir ärgern, denn es stehet geschrieben: Ich werde den Hirten schlagen, und die Schafe werden sich zerstreuen; aber, nachdem ich auferstehe, will ich vor euch hingehen, will ich vor euch hingehen in Galiläam.

Evangelist: Petrus aber saget zu ihm:

Petrus: Und wenn sie sich alle ärgerten, so wollte ich mich doch nicht ärgern.

Evangelist: Und Jesus sprach zu ihm:

Jesus: Wahrlich, ich sage dir, heute, in dieser Nacht, ehe denn der Hahn zweimal krähet, wirst du mich dreimal verleugnen.

Evangelist: Er redet aber noch weiter:

Petrus: Ja, wenn ich mit dir auch sterben müßte, wollt ich dich nicht verleugnen.

Evangelist: Dasselbe gleiche sagten sie alle. Und sie kamen zu dem Hofe mit Namen Gethsemane, und er sprach zu seinen Jüngern:

Jesus: Setzet euch hier, bis ich hingehe und bete.

3. Aria

Will dich die Angst betreten,
so gehe hin zu beten zu deinem heiligen Gott.
Und sollst du nun zerfallen,
kannst du im Fallen lallen,
so wirst du nicht zu Spott.

4. Recitativo Mark. 14:33-

Evangelist: Und nahm zu sich Petrus und Jakobus und Johannes und fing an zu zittern und zu zagen und sprach:

Markus-passio

1. Kuoro

Jeesus Kristus on meidän epäonnistumistemme tähden haavoitettu
ja meidän syntiemme tähden hänet on ruhjottu;
Rangaistus on hänen päällensä,
että meillä rauha olisi,
ja hänen haavojensa kautta olemme parannetut.

2. Resitatiivi

Evangelista: Laulettuaan kiitosvirren he lähtivät Öljymäelle. Jeesus sanoi heille:

Jeesus: Te kaikki luovutte minusta tänä yönä, sillä on kirjoitettu: 'Minä lyön paimenen maahan, ja lampaat joutuvat hajalle.' Mutta kuolleista noustuani menen teidän edellänne Galileaan.

Evangelista: Silloin Pietari sanoi hänelle:

Pietari: Vaikka kaikki muut luopuisivat sinusta, minä en luovu.

Evangelista: Jeesus vastasi:

Jeesus: Totisesti: tänään, tänä yönä, ennen kuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.

Evangelista: Mutta Pietari vakuutti entistä lujemmin:

Pietari: Vaikka minun pitäisi kuolla kanssasi, minä en sinua kiellä.

Evangelista: Samaa vakuuttivat kaikki muutkin. He tulivat Getsemane-nimiseen paikkaan, ja hän sanoi opetuslapsilleen:

Jeesus: Jääkää te tähän siksi aikaa kun minä rukoilen.

3. Aria

Kun pelko täyttää mielesi,
mene ja rukoile pyhää Jumalaasi.
Jos sorrutkin,
kompuroidessasi voi soperrella
etkä joudu häpeään.

4. Resitatiivi

Evangelista: Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen hän otti mukaansa. Hän alkoi nyt tuntea kauhua ja ahdistusta. Hän sanoi heille:

Jesus: Meine Seele ist betrübt bis in den Tod; enthält euch hier und wachet.

Evangelist: Und ging ein wenig fürbaß, fiel auf die Erde und betet, daß, wenn es möglich wäre, die Stunde vorüberginge, und sprach:

Jesus: Abba, mein Vater, es ist dir alles möglich, überhebe mich dieses Kelchs! Doch nicht wie ich will, sondern wie du willst.

5. Choral

Was mein Gott will, das g'scheh allzeit,
sein Will, der ist der beste.
Zu helfen den'n er ist bereit,
die an ihn glauben feste.
Er hilft aus Not, der fromme Gott,
und züchtiget mit Maßen:
wer Gott vertraut,
fest auf ihn baut, den will er nicht verlassen.

6a. Recitativo Mark. 14:37-

Evangelist: Und kam und fand sie schlafend, und sprach zu Petro:

Jesus: Simon, schläfest du? Vermöchtest du den nicht eine Stunde mit mir zu wachen? Wachet und betet, dass ihr nicht in Verschung fallet, der Geist ist willig, aber das Fleisch ist schwach.

Evangelist: Und wieder hin, und sprach dieselben Worte; und kam wieder und fand sie abermal schlafend, und ihre Augen waren voll Schlafs, und wussten nicht, was sie ihm antworteten; und er kam zum dritten Mal und sprach zu ihnen:

Jesus: Ach! Wollt ihr nun schlafen und ruhen, es ist genug, die Stunde ist kommen; siehe, des Menschen Sohn wird überantwortet in der Sünder Hände; stehet auf, last uns gehen, siehe, der mich verrät, ist nahe.

6b. Recitativo Mark. 14:43-45

Evangelist: Und alsbald, da er noch redet, kam herzu Judas, der Zwölfen einer, und eine grasse Schar mit ihm, mit Schwertern und mit Stangen, von den Hoenpriestern und Schriftgelehrten und Ältesten: Und der Verräter hatte ihnen ein Zeichen gegeben und gesagt: Welchen ich küssen werde, der ist's, den greifet und führet ihn gewiss. Und da er kam, trat er bald zu ihm und sprach zu ihm:

Judas: Rabbi, Rabbi!

Jeesus: Olen tuskan vallassa, kuoleman tuskan. Odottakaa tässä ja valvokaa.

Evankelista: Hän meni vähän kauemmaksi, heittäytyi maahan ja rukoili, että se hetki, jos mahdollista, menisi häneltä ohitse. Hän sanoi:

Jeesus: Abba, Isäni, kaikki on sinulle mahdollista. Ota tämä malja minulta pois. Ei kuitenkaan minun tahtoni mukaan, vaan sinun.

5. Koraali

Mitä Jumalani haluaa, niin tapahtuu kaiken aikaa,
hänen tahtonsa on parhain.
Hän on valmis auttamaan niitä,
jotka luottavat häneen lujasti.
Hän auttaa hädästä, hurskas Jumala,
ja kurittaa kohtuullisesti:
sellaista, joka turvautuu Jumalaan
ja nojautuu lujasti häneen, hän ei hylkää.

6a. Resitatiivi

Evankelista: Sitten hän tuli takaisin ja tapasi opetuslapset nukkumasta. Hän sanoi Pietarille:

Jeesus: Simon, nukutko sinä? Etkö edes hetken vertaa jaksanut valvoa? Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen. Tahtoa ihmisellä on, mutta luonto on heikko.

Evankelista: Hän meni taas etäämmäksi ja rukoili samoin sanoin. Palatessaan hän jälleen tapasi opetuslapset nukkumasta, sillä uni oli alkanut raskaasti painaa heidän silmiään. He eivät tienneet, mitä vastaisivat hänelle. Tullessaan kolmannen kerran Jeesus sanoi heille:

Jeesus: Yhäkö te nukutte ja lepäätte? Kaikki on selvää. Hetki on tullut. Ihmisen Poika annetaan syntisten käsiin. Nouskaa, nyt me lähdemme! Minun kavaltajani on jo lähellä.

6b. Resitatiivi

Evankelista: Jeesuksen vielä puhussa sinne saapui Juudas, yksi kahdestatoista opetuslapsesta, ja hänen kanssaan miekoin ja seipäin aseistautunut miesjoukko, jonka ylipapit, lainopettajat ja vanhimmat olivat lähettäneet. Jeesuksen kavaltaja oli sopinut miesten kanssa merkistä: "Se on se mies, jota minä suutelen. Ottakaa hänet kiinni ja viekää vartioituna pois." Tultuaan hän meni suoraa päätä Jeesuksen luo, ja sanoi:

Judas: Rabbi, Rabbi!

Evangelist: Und küsset ihn.

7. Aria

Wenn nun der Leib wird sterben müssen,
so soll die Seele Jesum küssen
auf seinen göttlich selgen Mund.
Doch, nicht wie dieser Judas tate,
mit Gall' vermischtem schnöden Rate,
nein, aus innerm Herzensgrund.

8a. Recitativo Mark. 14:46-

Evangelist: Die aber legten ihre Hände an ihn, und griffen ihn. Einer aber von denen, die dabeistunden, zog sein Schwert aus, uns schlug des Hohenpriesters Knecht, und hieb ihm ein Ohr ab. Und Jesus antwortet und sprach zu ihnen:

Jesus: Ihr seid ausgegangen als zu einem Mörder, mit Schwertern und mit Stangen mich zu fahen: ich bin täglich im Tempel euch gesessen und habe gelehret, und ihr habt mich nicht gegriffen; aber, auf daß die Schrift erfüllet würde.

8b. Recitativo Mark. 14:50-57

Evangelist: Und die Jünger verließen ihn alle und flohen. Und es war ein Jüngling, der folgete ihm nach, der war mit Leinwand bekleidet auf der bloßen Haut; und die Jünglinge griffen ihn. Er aber ließ die Leinwand fahren und floh bloß von ihnen. Und sie führeten Jesum zu dem Hohenpriester, dahin zusammenkommen waren alle Hohenpriester und Ältesten und Schriftgelehrten. Petrus aber folgete ihm nach von ferne bis hinein in des Hohenpriesters Palast; und er war da und saß bei den Knechten und wärmete sich bei dem Licht. Aber die Hohenpriester und der ganze Rat suchten Zeugnis wider Jesum, auf daß sie ihn zum Tode brächten, und fanden nichts. Viele gaben falsch Zeugnis wider ihn; aber ihr Zeugnis stimmte nicht überein. Und etliche stunden auf und gaben falsch Zeugnis wider ihn und sprachen:

8c. Chorus Mark. 14:58

Wir haben gehöret, dass er saget:
Ich will den Tempel, der mit Händen gemacht ist,
abbrechen und in dreien Tagen einen andern bauen,
der nicht mit Händen gemacht ist.

8d. Recitativo Mark. 14:59-65

Evangelist: Aber ihr Zeugnis stimmte noch nicht überein. Und der Hohepriester stund auf unter sie

Evangelista: Ja suuteli häntä.

7. Aaria

Jos ruumiin täytyy kuolla,
niin sielun pitää suudella Jeesusta
hänen jumalaiselle ja pyhälle suulleen.
Ei kuitenkaan niin kuin Juudas teki
pahoine aikomuksineen,
ei, vaan sydämen pohjasta saakka.

8a. Resitatiivi

Evangelista: Miehät kävivät heti käsiksi Jeesukseen ja vangitsivat hänet. Silloin yksi paikalla olevista veti miekkansa esiin ja iski ylipapin palvelijaa niin että tältä irtosi korva. Jeesus kääntyi miesjoukon puoleen ja sanoi:

Jeesus: Tehän olette lähteneet kuin rosvon kimppuun! Miekat ja seipäät käsissä te tulette minua vangitsemaan. Minä olen joka päivä teidän nähtenne opettanut temppelissä, ettekä te ole ottaneet minua kiinni. Mutta kirjoitusten oli käytävä toteen.

8b. Resitatiivi

Evangelista: Silloin ne, jotka olivat Jeesuksen kanssa, jättivät hänet ja pakenivat. Jeesuksen mukaan oli lähtenyt nuori mies, jolla ei ollut yllään muuta kuin pellavainen vaate. Hänet otettiin kiinni, mutta hän riistäytyi vaatteestaan ja pakeni alasti. Jeesus vietiin ylipapin luo, ja koko ylin papisto sekä vanhimmat ja lainopettajat kokoontuivat sinne. Pietari seurasi Jeesusta jonkin matkan päässä ylipapin palatsin pihaan saakka. Hän istuutui palvelusväen joukkoon ja lämmitteli tulen ääressä. Ylipapit ja koko neuvosto etsivät todistusta Jeesusta vastaan saadakseen hänet surmatuksi. Sellaista ei kuitenkaan löytynyt. Monet kyllä todistivat valheellisesti häntä vastaan, mutta todistukset olivat ristiriitaisia. Silloin astui esiin muutamia, jotka esittivät häntä vastaan väärän todistuksen:

8c. Kuoro

Me olemme kuulleet hänen sanovan:
Minä hajotan tämän ihmiskäsin tehdyn temppelin ja rakennan kolmessa päivässä uuden,
joka ei ole käsin tehty.

8d. Resitatiivi

Evangelista: Mutta tässäkään asiassa todistukset eivät pitäneet yhtä. Silloin ylipappi nousi paikaltaan,

und fragte Jesum und sprach:

Hohepriester: Antwortest du nichts zu dem, was diese wider dich zeugen?

Evangelist: Er aber schwieg stille und antwortete nichts. Da fragte ihn der Hohepriester abermal und sprach zu ihm:

Hohepriester: Bist du Christus, der Sohn des Hochgelobten?

Evangelist: Jesus aber sprach:

Jesus: Ich bin's. Und ihr werdet sehen des Menschen Sohn sitzen zur rechten Hand der Kraft und kommen mit des Himmels Wolken.

Evangelist: Da zerriß der Hohepriester seinen Rock und sprach:

Hohepriester: Was bedürfen wir weiter Zeugen? Ihr habt gehört die Gotteslästerung; was dünket euch?

Evangelist: Sie aber verdammten ihn alle, daß er des Todes schuldig wäre. Da fingen an etliche, ihn zu verspeien und zu verdecken sein Angesicht und mit Fäusten zu schlagen und zu ihm zu sagen:

8e. Chorus

Weissage uns!

8f. Recitativo Mark. 14:65-70

Evangelist: Und die Knechte schlungen ihn ins Angesicht. Und Petrus war danieden im Palast; da kam des Hohenpriester Mägde eine. Und da sie sah Petrus sich wärmen, schauete sie ihn an und sprach:

Mägd: Und du warest auch mit Jesu von Nazareth.

Evangelist: Er leugnete aber und sprach:

Petrus: Ich kenne ihn nicht, weiß auch nicht, was du sagest.

Evangelist: Und er ging hinaus in den Vorhof; und der Hahn krähete. Und die Magd sah ihn und hub abermal an, zu sagen denen, die dabei stunden:

Mägd: Dieser ist der einer.

Evangelist: Und er leugnete abermal. Und nach einer kleinen Weile sprachen abermal zu Petrus, die dabei stunden:

8g. Chorus

Wahrlich, du bist der einer, den du bist ein Galiläer und deine Sprache lautet gleich also.

astui esiin ja kysyi Jeesukselta:

Ylipappi: Etkö ainakaan vastaa heidän syytöksiinsä?

Evankelista: Mutta Jeesus pysyi vaiti, hän ei vastannut mitään. Silloin ylipappi teki hänelle uuden kysymyksen:

Ylipappi: Oletko Messias, ylistetyn Jumalan poika?

Evankelista: Jeesus vastasi:

Jesus: Olen. Ja te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvien keskellä.

Evankelista: Silloin ylipappi repäisi vaatteensa ja sanoi:

Ylipappi: Mitä me enää todistajia tarvitsemme! Kuulittehan, miten hän herjasi Jumalaa. Mitä ehdotatte?

Evankelista: Kaikki olivat yhtä mieltä siitä, että hän oli syyllinen ja ansaitsi kuoleman. Muutamat alkoivat nyt sylkeä hänen päälleen. He peittivät hänen kasvonsa, iskivät häntä nyrkillä ja sanoivat:

8e. Kuoro

Profetoi nyt!

8f. Resitatiivi

Evankelista: Vartijatkin löivät häntä. Pietari oli alhaalla pihassa. Muuan ylipapin palvelustyöistä tuli sinne, ja nähdessään Pietarin lämmittelemässä hän katsoi tätä ja sanoi:

Palvelustyttö: Sinäkin olit Jeesus Nasaretilaisen kanssa.

Evankelista: Mutta Pietari kielsi sen ja sanoi:

Pietari: En ollenkaan ymmärrä mistä puhut.

Evankelista: Ja hän siirtyi ulos etupihalle. Tyttö näki hänet uudelleen ja sanoi siellä oleville:

Palvelustyttö: Tämä mies on samaa joukkoa.

Evankelista: Taas Pietari kielsi. Mutta hetken kuluttua muutkin siellä olevat sanoivat hänelle:

8g. Kuoro

Varmasti sinä olet yksi heistä. Olethan sinä galilealainen ja kiellesikin kuulostaa samalta.

8h. Recitativo Mark. 14:71-

Evangelist: Er aber fing an, sich zu verfluchen und zu schwören:

Petrus: Ich kenne des Menschen nicht, von dem ihr saget.

Evangelist: Und der Hahn krähete zum andernmal. Da gedachte Petrus an das Wort, das Jesus zu ihm sagte: Ehe der Hahn zweimal krähet, wirst du mich dreimal verleugnen. Und er hub an zu weinen.

9. Aria

Wein, ach, wein jetzt um die Wette,
meiner beiden Augen Bach!
O, daß ich gnug Tränen hätte,
zu beweinen diese Schmach.
O, daß aus der Tränen Brunnen
käm ein starker Stromgerunnen;
mich umgibt der Sünde Kette,
Angst und lauter Ungemach.

10. Sinfonia

11. Recitativo Mark. 15:1-4

Evangelist: Und bald am Morgen hielten die Hohenpriester einen Rat mit den Ältesten und Schriftgelehrten, dazu der ganze Rat, und banden Jesum und führten ihn hin und überantworteten ihn Pilatus. Und Pilatus fragte ihn:

Pilatus: Bist du ein König der Juden?

Evangelist: Er antwortete aber und sprach zu ihm:

Jesus: Du sagst es.

Evangelist: Und die Hohenpriester beschuldigten ihn hart. Pilatus aber fragte ihn abermal und sprach:

Pilatus: Antwortest du nichts? Siehe, wie hart sie dich verklagen!

12. Aria

Klaget nur, ihr Kläger hier,
wie ihr wollet ihn verklagen.
Dieses habt ihr zum Gewinn,
daß er's gerne will ertragen,
sonst bleibt rein
sein Herz und Sinn.

13a. Recitativo Mark. 15:5-13

Evangelist: Jesus aber antwortete nichts mehr, also daß sich auch Pilatus wunderte. Er pflegte aber ihnen auf das Osterfest einen Gefangenen

8h. Resitatiivi

Evangelista: Pietari alkoi sadatella ja vannoi:

Pietari: Minä en tunne sitä miestä, josta te puhutte.

Evangelista: Samassa kukko lauloi toisen kerran. Pietari muisti, mitä Jeesus oli hänelle sanonut: Ennen kuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmesti kiellät minut. Hän puhkesi itkuun.

9. Aaria

Itkekää, ah, itkekää tätä vedonlyöntiä,
silmieni purot.
Oi, jos minulla olisi kylliksi kyyneliä
itkeäkseni tätä häpeää.
Oi, jos kyynelten lähteestä
tulisi vuolas virta;
minua ympäröivät synnin kahleet,
pelko ja koettelemukset.

10. Sinfonia

11. Resitatiivi

Evangelista: Heti aamulla ylipapit pitivät neuvottelun vanhimpien ja lainopettajien kanssa, ja sitten neuvosto teki päätöksen: Jeesus pantiin köysiin, vietiin pois ja luovutettiin Pilatukselle. Pilatus kysyi Jeesukselta:

Pilatus: Oletko sinä juutalaisten kuningas?

Evangelista: Jeesus vastasi:

Jesus: Sinä sen sanoit.

Evangelista: Ylipapit esittivät nyt useita syytöksiä häntä vastaan, ja Pilatus kysyi:

Pilatus: Etkö lainkaan vastaa? Kuulethan, mistä kaikesta he sinua syyttävät.

12. Aaria

Tuomitkaa vain, te hänen syyttäjänsä,
kuten haluatte hänet tuomita.
Te hyödytte siitä,
että hän suostuu kärsimään,
mutta puhtaina säilyvät
hänen sydämensä ja mielensä.

13. Resitatiivi

Evangelista: Mutta Jeesus ei enää vastannut. Tämä ihmetytti Pilatusta. Juhlan aikana maaherra aina päästi vapaaksi yhden vangin,

loszugeben, welchen sie begehrten.

Es war aber einer, genannt Barabbas, gefangen mit den Aufrührerischen die im Aufruhr einen Mord begangen hatten. Und das Volk ging hinauf und bat, daß er täte, wie er pflēgete. Pilatus aber antwortete ihnen:

Pilatus: Wollt ihr, daß ich euch den König der Juden losgebe?

Evangelist: Denn er wußte, daß ihn die Hohenpriester aus Neid überantwortet hatten. Aber die Hohenpriester reizten das Volk, daß er ihnen viel lieber den Barabbas losgäbe. Pilatus aber antwortete wiederum und sprach zu ihnen:

Pilatus: Was wollt ihr denn, daß ich tue dem, den ihr schuldiget, er sei ein König der Juden?

Evangelist: Sie schrie'en abermal:

13b. Chorus

Kreuzige ihn!

13c. Recitativo

Evangelist: Pilatus aber sprach zu ihnen:

Pilatus: Was hat er denn Übels getan?

Evangelist: Aber sie schrie'en noch viel mehr:

13d. Chorus

Kreuzige ihn!

14. Choral

O hilf, Christe, Gottes Sohn,
durch dein bitter Leiden,
daß wir dir stets untertan,
all Untugend meiden;
deinen Tod und sein Ursach
fruchtbarlich bedenken,
dafür, wiewohl arm und schwach,
dir Dankopfer schenken.

15. Sinfonia

16a. Recitativo Mark. 15:15-18

Evangelist: Pilatus aber gedachte, dem Volk genugzutun, und gab ihnen Barabbas los und überantwortete ihnen Jesum, daß er gegeißelt und gekreuziget würde. Die Kriegsknechte aber führten ihn hinein in das Richthaus und riefen zusammen die ganze Schar; und zogen ihm einen Purpur an und flochten eine dornene Krone und setzten sie ihm auf; und fingen an, ihn zu grüßen:

sen jota kansa pyysi.

Sillä kertaa oli vangittuna kapinoitsijoita, jotka kapinan aikana olivat tehneet murhan. Heidän joukossaan oli Barabbas -niminen mies. Pilatuksen luo kerääntyi nyt väkijoukko, joka pyysi häntä tekemään niin kuin hänen tapansa oli. Pilatus kysyi:

Pilatus: Tahdotteko, että vapautan teille juutalaisten kuninkaan?

Evankelista: Hän näet ymmärsi, että ylipapit olivat pelkästä kateudesta jättäneet Jeesuksen hänen käsiinsä. Ylipapit kuitenkin kiihottivat väkijoukkoa pyytämään, että hän pikemminkin vapauttaisi Barabbaksen. Vielä Pilatus kysyi kansalta:

Pilatus: Mitä minä sitten teen tälle, jota te sanotte juutalaisten kuninkaaksi?

Evankelista: He huusivat:

13b. Kuoro

Ristiinnaulitse!

13c. Resitatiivi

Evankelista: Pilatus kysyi:

Pilatus: Mitä paha hän on tehnyt?

Evankelista: Mutta he huusivat entistä kovemmin:

13b. Kuoro

Ristiinnaulitse hänet!

14. Kuoro

Oi auta, Kristus, Jumalan poika,
katkeran kärsimyksesi kautta,
että olisimme aina sinulle kuuliaisia,
välttäisimme kaikkea paha,
pitäisimme kuolemasi ja sen syyn
alati mielessämme
ja heikkoina ja köyhinäkin
toisimme sinulle kiitosuhrin.

15. Sinfonia

16a. Resitatiivi

Evankelista: Tehdäkseen kansalle mieliksi Pilatus päästi Barabbaksen vapaaksi, mutta Jeesuksen hän ruoskitti ja luovutti ristiinnaulittavaksi. Sotilaat veivät Jeesuksen maaherran hallintopalatsin sisäpihalle ja kutsuivat koolle koko sotaväenosaston. He panivat hänen harteilleen purppuranpunaisen viitan ja väänivät orjantappuroista kruunun ja asettivat sen hänen päähänsä. Sitten he alkoivat tervehtiä häntä:

16b. Chorus

Gegrüßet seist du, der Juden König!

16c. Recitativo Mark. 15:19-21

Evangelist: Und schlugen ihm das Haupt mit dem Rohr und verspeieten ihn und fielen auf die Kniee und beteten ihn an. Und da sie ihn verspottet hatten, zogen sie ihm den Purpur aus und zogen ihm seine eigenen Kleider an und führten ihn aus, daß sie ihn kreuzigten. Und zwangen einen, der vorüberging, mit Namen Simon von Kyrene; der vom Felde kam (der ein Vater war des Alexander und Rufus), daß er ihm das Kreuz trüge.

17. Aria

O süßes Kreuz, o Baum des Lebens,
hier wächst die Frucht des edlen Lebens,
die aus des Herren Wunden kam.
Mensch, greif zu diesen Lebensfrüchten,
so wirst du Sodoms Schaugerichten,
und Gosens Eitelkeiten gram.

18. Recitativo Mark. 15:22-23

Evangelist: Und sie brachten ihn an die Stätte Golgatha, das ist verdolmetscht: Schädelstätte. Und sie gaben ihm Myrrhen im Wein zu trinken; und er nahm's nicht zu sich.

19. Aria

O, Golgatha! Platz herber Schmerzen,
hier ist es, wo der Heiland starb.
Nimm, Seele, nimm es recht zu Herzen,
weil er dadurch dein Heil erwarb.

20. Recitativo Mark. 15:24-25

Evangelist: Und da sie ihn gekreuziget hatten, teilten sie seine Kleider und warfen das Los darum, welcher was überkäme. Und es war um die dritte Stunde, da sie ihn kreuzigten.

21. Aria

Was seh' ich hier, ist dies mein Auserwählter?
Mein teurer Schatz, mein Jesus, mein Vermählter,
dem jetzt für mich das Herz in Liebe bricht;
ich kenn ihn fast vor Blut und Marter nicht.

22a. Recitativo Mark. 15.26-29

Evangelist: Und es war oben über ihn geschrieben, was man ihm schuld gab, nämlich: Ein König der Juden. Und sie kreuzigten mit ihm zwei Mörder, einen zu seiner Rechten und einen zur Linken. Da

16b. Kuoro

Ole tervehditty, sinä juutalaisten kuningas!

16c. Resitatiivi

Evangelista: He löivät häntä ruokokepillä päähän, sylkivät hänen päälle ja polvistuivat ja kumarsivat häntä. Aikansa pilkattuaan he riisuivat häneltä purppuraviitan, pukivat hänet hänen omiin vaatteisiinsa ja lähtivät kuljettamaan häntä pois ristiinnaulitukseen hänet. Jeesuksen ristiä kantamaan he pakottivat erään ohikulkijan, kyreneläisen Simonin, Aleksandroksen ja Rufuksen isän, joka oli tulossa kaupunkiin.

17. Aaria

Oi suloinen risti, oi elämän puu,
tässä kasvaa jalon elämän hedelmä,
joka on lähtöisin Herran haavoista.
Ihminen, turvaudu tähän elämänhedelmään,
niin tulet murheelliseksi Sodoman synneistä ja
Gomorran turhamaisuuksista.

18. Resitatiivi

Evangelista: He veivät Jeesuksen paikkaan, jonka nimi on Golgata, käännettynä Pääkallonpaikka. He tarjosivat hänelle viiniä, johon oli sekoitettu mirhaa, mutta hän ei ottanut sitä vastaan.

19. Aaria

Oi, Golgata! Katkeran tuskan sija,
missä vapahtaja kuoli.
Sielu, kätke se sydämeesi,
sillä siten hän ansaitsi pelastuksesi.

20. Resitatiivi

Evangelista: Sitten he ristiinnaulitsivat hänet ja jakoivat keskenään hänen vaatteensa, ratkaisten arpaa heittämällä, kuka mitäkin sai. Oli kolmas tunti, kun he ristiinnaulitsivat hänet.

21. Aaria

Mitä näen, onko tämä minun valittuni?
Kallis aarteeni, Jeesukseni, kumppanini,
jonka sydän rakkaudessaan murtuu puolestani;
tuskin tunnen häntä vereltä ja piinalta.

22a. Resitatiivi

Evangelista: Kaikkien nähtäväksi oli kirjoitettu hänen tuomionsa syy: "Juutalaisten kuningas". Samalla kertoo he ristiinnaulitsivat kaksi rosvoa, toisen hänen oikealle, toisen hänen vasemmalle

ward die Schrift erfüllet, die da sagt: Er ist unter die Übeltäter gerechnet. Und die vorübergingen, lästerten ihn und schüttelten ihre Häupter und sprachen:

22b. Chorus Mark. 15:29

Pfui dich, wie fein zerbrichst du den Tempel und bauest ihn in dreien Tagen!
Hilf dir nun selber und steig herab vom Kreuz!

22c. Recitativo Mark. 15:31

Evangelist: Desselbigengleichen die Hohenpriester verspotteten ihn untereinander samt den Schriftgelehrten und sprachen:

22d. Chorus Mark. 15:31-32

Er hat andern geholfen
und kann sich selber nicht helfen.
Ist er Christus und König in Israel,
so steige er nun vom Kreuze,
daß wir sehen und glauben.

22e. Recitativo Mark. 15:33-34

Evangelist: Und die mit ihm gekreuziget waren, schmäheten ihn auch. Und nach der sechsten Stunde ward eine Finsternis über das ganze Land bis um die neunte Stunde. Und um die neunte Stunde rief Jesus laut und sprach:

22f. Arioso Mark. 15:34

Jesus: Eli, eli, lama asabthani?

22g. Recitativo Mark. 15:34-35

Evangelist: Das ist verdolmetscht: Mein Gott, mein Gott, warum hast du mich verlassen? Und etliche, die dabeistunden, da sie das höreten, sprachen sie:

22h. Chorus Mark. 15:35

Siehe, er rufet den Elias.

22i. Recitativo Mark. 15:36-37

Evangelist: Da lief einer und füllete einen Schwamm mit Essig und steckte ihn auf ein Rohr und tränket ihn und sprach:

Kriegsknecht: Halt, laßt sehen, ob Elias komme und ihm helfe.

Evangelist: Aber Jesus schrie laut und verschied.

puolelleen. Näin kävivät toteen kirjoitusten sanat: Hänet luettiin rikollisten joukkoon. Ohikulkijat pilkkasivat häntä. Päätään nyökyttäen he sanoivat:

22b. Kuoro

Hyi sinua, sinähän pystyt hajottamaan temppelin ja rakentamaan sen uudelleen kolmessa päivässä.
Pelasta nyt itsesi ja tule alas ristiltä!

22c. Resitatiivi

Evankelista: Ylipapit yhtyivät hekin pilkkaan yhdessä lainopettajien kanssa. He puhuivat keskenään:

22d. Kuoro

Muita hän kyllä on auttanut,
mutta itseään hän ei pysty auttamaan.
Jos hän on Messias, Israelin kuningas,
niin tulkoon nyt ristiltä alas,
että me näemme ja uskomme.

22e. Resitatiivi

Evankelista: Myös ne, jotka oli ristiinnaulittu yhdessä hänen kanssaan, pilkkasivat häntä. Keskipäivällä, kuudennen tunnin aikaan, tuli pimeys koko maan ylle, ja sitä kesti yhdeksänteen tuntiin saakka. Yhdeksännellä tunnilla Jeesus huusi kovalla äänellä:

22f. Arioso

Jesus: Eli, Eli, lama asabthani?

22g. Resitatiivi

Evankelista: Se on käännettynä: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut? Tämän kuullessaan muutamat paikalla olevista sanoivat:

22h. Kuoro

Katsokaa, hän huutaa Eliaa.

22i. Resitatiivi

Evankelista: Joku kävi kiireesti kastamassa sienen hapanviiniin, pani sen kepin päähän ja tarjosi siitä juotavaa sanoen:

Sotilas: Nytpä nähdään, tuleeko Elia auttamaan häntä.

Evankelista: Mutta Jeesus huusi kovalla äänellä ja antoi henkensä.

23. Choral

Wenn ich einmal soll scheiden,
so steh, Herr Christ, bei mir.
Wenn ich den Tod soll leiden,
so tritt du dann herfür.
Wenn mir am allerbängsten
wird um das Herze sein,
so rei mich aus den Ängsten
Kraft deiner Angst und Pein.

Erscheine mir zum Schilde,
zum Trost in meiner Not,
und la mich sehn dein Bilde,
in deiner Kreuzesnot.
Da will ich nach dir blicken,
da will ich glaubensvoll
dich fest an mein Herz drücken.
Wer so stirbt, der stirbt wohl.

24a. Aria

Seht, Menschenkinder, seht,
der Fürst der Welt vergeht.
Ihr Friedensengel klaget, saust Lüfte,
Menschen zaget, der alles sonst erhält,
der alles trägt, verfällt.

24b. Aria

Der Fürst der Welt erleicht,
das Licht der Welt entweicht.
Die Ehre ist verachtet,
der Tröster ist verschmachtet,
ach schaut, sein Leiden macht
den lichten Tag zur Nacht.

25. Sinfonia

26. Recitativo Mark. 15:38-45

Evangelist: Und der Vorhang im Tempel zerriß, in
zwei Stück von oben an bis unten aus. Der
Hauptmann aber, der dabeistund ihm gegen über
und sahe, daß er mit silchem Geschrei verschied,
sprach er:

Hauptmann: Warlich, dieser ist Gottes Sohn
gewesen!

Evangelist: Und es waren auch Weiber da, die von
fern solchers schaueten, unter welchen warnen
Maria Magdalena und Maria, des kleinen Jakobs und
Joses Mutter, und Salome, die ihm auch nach
gefolget, da er in Galiläa war, und gedienet hatten,
und viel andere, die mit ihm hinauf gen Jerusalem
gegangen waren. Und am Abend, dieweil es der

23. Koraali

Kun minun kerran on lähdeävä,
seiso, Kristus, rinnallani.
Kun minun täytyy kärsiä kuolema,
tule minun tuekseni.
Kun sydämeni
on ahdistunein,
pelasta minut hädästani
tuskasi ja piinasi voimalla.

Ilmaannu kilvekseni,
lohdutukseksi hädässäni,
ja anna minun nähdä kuvasi
hädässäsi ristillä.
Silloin katsahdan sinuun,
silloin täynnä uskoa
painan sinut lujasti sydämeeni.
Joka näin kuolee, kuolee hyvin.

24a. Aaria

Katso, ihmislapsi, katso,
maailman ruhtinas kuolee.
Rauhanenkelinne vaikeroi ja menettää henkensä,
Ihminen vapise, kaiken hallitsija,
taakkojen kantaja, kuolee.

24b. Aaria

Maaailman ruhtinas kalpenee,
maailman valkeus himmenee.
Kunniaa halveksutaan
Lohduttaja riutuu,
näetkös, hänen kärsimyksensä tekee
kirkaasta päivästä yön.

25. Sinfonia

26. Resitatiivi

Evankelista: Silloin temppelin väliverho repesi
kahtia, ylhäältä alas asti. Kun vastapäätä seisova
sadanpäällikkö näki Jeesuksen tällä tavoin kuolevan,
hän sanoi:

Sadanpäällikkö: Tämä mies oli todella Jumalan
Poika!

Evankelista: Paikalla oli myös naisia jonkin matkan
päässä tätä katselemassa. Heidän joukossaan olivat
Magdalan Maria, toinen Maria, joka oli nuoremman
Jaakobin ja Joosefin äiti, sekä Salome. Jo Galileassa
he olivat kulkeneet Jeesuksen mukana ja palvelleet
häntä. Siellä oli monia muitakin naisia, jotka olivat
tulleet Jerusalemiin Jeesuksen mukana. Päivä alkoi
olla illassa; oli sapatin aatto, valmistuspäivä.

Rüsttag war, welcher ist der Vorsabbat, kam Joseph von Arimathia, ein ehrbarer Ratsherr, der wagte es und ging hinein zu Pilatus und bat um den Leichnam Jesu. Pilatus aber verwunderte sich, daß er schon tot war, und rief den Hauptmann und fragte ihn, ob er längst gestorben wäre. Und als er's erkundet von dem Hauptmann, gab er Joseph den Leichnam.

27. Aria

Dein Jesus hat das Haupt geneiget,
man legt ihn nun ins Grab hinein.
Wem dieses nicht zu Herzen steigt,
der kann nicht Jakobs Enkel sein.

28. Recitativo Mark. 15:46-47

Evangelist: Und er kaufte ein Leinwand und nahm ihn ab und wickelte ihn in die Leinwand und legte ihn in ein Grab, das war in einen Felsen gehauen, und wälzte einen Stein vor des Grabes Tür. Aber Maria Magdalena und Maria Joses schaueten zu, wo er hingelegt ward.

29a. Choral

O Traurigkeit, o Herzeleid!
Ist das nicht zu beklagen?
Gott, des Vaters einig Kind,
wird ins Grab getragen.

29b. Chorus

O selig ist zu dieser Frist,
der dieses recht bedenket,
wie der Herr der Herrlichkeit
wird ins Grab gesenket.

29c. Choral

O Jesu du, mein Hilf und Ruh,
ich bitte dich mit Tränen,
hilf, daß ich mich bis ins Grab
nach dir möge sehnen.

29d. Chorus

Amen.

Silloin saapui paikalle arimatialainen Joosef, arvossa pidetty neuvoston jäsen, joka hänkin odotti Jumalan valtakuntaa. Hän rohkaisi mielensä, meni Pilatuksen puheille ja pyysi Jeesuksen ruumista. Pilatus hämmästyi kuullessaan Jeesuksen jo kuolleen. Hän kutsutti sadanpäällikön luokseen ja kysyi, oliko Jeesus todella jo kuollut. Sadanpäällikön vahvistettua asian hän suostui luovuttamaan ruumiin Joosefille.

27. Aaria

Jeesuksesi on kallistanut päänsä,
hänet lasketaan nyt hautaan.
Se, jonka sydäntä tämä ei kosketa
ei voi olla Jaakobin jälkeläinen.

28. Resitatiivi

Evankelista: Joosef osti pellavavaatteen, otti Jeesuksen ristiltä, kääri hänet vaatteeseen ja pani hänet valmiiseen kalliohautaan. Hautakammion ovelle hän vieritti kiven. Magdalan Maria ja Joosefin äiti Maria katsoivat, mihin Jeesus haudattiin.

29a. Koraali

Oi murhetta, oi sydäntuskaa!
Eikö tässä ole vaikeroimista?
Jumalan, Isän ainoa lapsi,
on kannettu hautaan.

29b. Kuoro

Oi, autuasta on tänä aikana
oikein ajatella,
kuinka kirkkauden Herra
on laskettu hautaan.

29c. Koraali

Oi Jeesus, apuni ja rauhani,
anon sinua kyynelin,
auta, että hautaan asti
haluaisin kaivata luoksesi.

29d. Kuoro

Aamen.

Varpaat savessa, siipien suojassa
Someron seurakunta